

دکرهني، اوبولگولو او مالداري وزارت
وزارت زراعت، آبياري و مالداري

Ministry of Agriculture, Irrigation & Livestock

معينيت زراعت و مالداري
رياست عمومي ترويج زراعتي
رياست توسعه باغداری

دافغانستان اسلامي امارت
امارت اسلامي افغانستان

وضعیت فعلی مشکلات، چالشها، پیشنهادات و راه حل های سکتور

باغداری افغانستان

ترتیب کننده: ریاست توسعه باغداری

4 سرطان 1402

فشرده وضعیت سکتور باغداری (میوه جات و سبزیجات)

مقدمه:

امارت اسلامی افغانستان نقش مهم و حیاتی سکتور باغداری را در افزایش تولیدات زراعتی و کمک به دست یابی به مصوونیت غذایی در سطح خانواده ها، جامعه و در سطح ملی درک می نماید. در کنار دست یابی به مصوونیت غذایی انکشاف بازار های تجارتي در افغانستان و خارج از آن و اصلاح کیفیت نباتات نیز از جمله اولویت ها برای تقویه اقتصاد اکثریت نقاط روستایی میباشد.

محصولات باغداری همیشه یک جزء مهم و کلیدی سکتور زراعت کشور را تشکیل میدهد. بیشتر از 2 میلیون نفر در بخش باغداری فعالیت داشته و از این طریق امرای معشیت می نمایند. باغداری یک منبع خوب عاید و ایجاد شغل در مناطق روستایی، نیمه شهری و شهری بوده و میتواند فرصت های شغلی خوب را از طریق کشت و تولید در مناطق روستایی و نیمه شهری و فروش در بازارها داخلی، منطقه و فرا منطقه فراهم سازد.

فرصت های بالقوه جهت سرمایه گذاری برای افزایش تولید محصولات از قبیل کچالو، پیاز، بادنجان رومی، تربوز، خربوزه، انگور، زردآلو، سیب، بادام، آনার، چارمغز، پسته و بادام وجود دارد. این محصولات اضافه تر از 95 فیصد ساحات تحت پوشش باغات و تاکستان ها را احتوا مینماید. هم چنان، از اینکه تقاضا داخلی برای محصولات خاندان ستروس افزایش یافته است میتوان روی افزایش تولید این محصولات در ولایات شرقی و دیگر ولایات که توافق محیطی خوب دارند، توجه صورت گیرد. طی سال 1982 میوه های خشک افغانی (عمدتاً بادام و زردآلو) تقریباً 60 فیصد مارکیت جهانی را تشکیل میداد، اما در سال 1990 این رقم به 16 فیصد تقلیل یافت و در حال حاضر در مقایسه با گذشته بسیار پائین است.

امروز افغانستان مقدار زیاد سبزیجات و میوه جات را که در کشور تولید شده میتواند (البته خارج از فصل تولید) را از کشور های دیگر خصوصاً کشور های همسایه وارد مینماید و به این ترتیب اسعار ارزشمند خارجی را از دست میدهد، تولیدات داخلی را تهدید و قیمت مواد غذایی داخلی را بالا می برد.

بر اساس سروری که طی سالهای اخیر توسط مؤسسات همکار در سکتور باغداری صورت گرفته است، محصولات باغداری (سبزیجات و میوه جات) در حدود 360000 هکتار ساحه که 14 فیصد زمین های آبی را تشکیل میدهد، احتوا نموده و اضافه تر از 2 میلیون نفر را مصروف کار نموده است. سهم سکتور باغداری در تولیدات داخلی مجموعی ملی 1.4 بلیون دالر امریکایی که معادل 34 فیصد تولیدات داخلی مجموعی زراعتی و 6.7 فیصد تولیدات داخلی مجموعی ملی است را تشکیل میدهد. سکتور فرعی باغداری در دهه گذشته 5.5 فیصد رشد نموده و در صورت سرمایه گذاری در ساحه پروسس و ارزش افزایی محصولات زراعتی دارای ظرفیت توسعه بیشتر بوده که منتج به بلند بردن عاید در سطح فارم، به وجود آوردن فرصت های مناسب کاری، صادرات و بهبود مصوونیت غذایی در جوامع دهاتی و شهری را دارا میباشد.

توسعه باغداری با موانع مهم در سرتاسر زنجیره ارزش روبرو میباشد. امروز، نتایج جنگ های چند دهه گذشته مشتمل بر تخریب باغات، تاکستان ها، فارم های تحقیقاتی و عدم موجودیت یک سیستم ترویجی پاسخگو گردیده، روشهای عنعنوی تولید و کمبود سرمایه گذاری اساسی و توجه کافی باعث تقریباً عدم دسترسی به مارکیت های بین المللی گردیده است. در سکتور زراعت و صادرات

هیچ سیستم مناسب تنظیم کننده وجود ندارد. علاوه بر آن، افغانستان معلومات احصائیوی مطمئن و مؤثق در مورد سکتور باغداری از قبیل تعداد قوریه ها، وراثتی های موجود، سطح حاصلات، ساحه تولید، تهدید و شیوع آفات و امراض، عوامل تولید و معلومات جدید در باره مارکیت داخلی و خارجی در دسترس وجود ندارد. انکشاف باغداری شدیداً توسط عدم موجودیت تسهیلات زیر بنایی مناسب برای ذخیره سازی، پروسس، انتقال و سهولت های مارکیتینگ بطی گردیده است. همچنان عدم پایداری محصولات، ستندرد کیفیت و سرتیفیکیشن، سکتور توسعه باغداری را به چالش های جدید بازاریابی مواجه ساخته است.

روی هم رفته، دسترسی به عوامل تولید از قبیل کود کیمیاوی با کیفیت، آفتکشهای با کیفیت، سامان آلات زراعتی و بکارگیری ماشینری فرا راه تعداد زیاد تولید کننده گان قرار گرفته در نتیجه آن از تکنالوجی کهنه تولید به طور وسیع استفاده میشود. عدم دسترسی باغداران به کریدت (قرضه های زراعتی کوچک و متوسط) از جمله مشکلات دیگر است که روند تولید را به کندی مواجه ساخته است.

دیدگاه:

دیدگاه این ریاست، یک سکتور باغداری پایدار، پرمفعت و تجارتنی جهت رشد اقتصاد، اشتغالزایی و معشیت بهتر میباشد. تاکید بیشتر روی افزایش محصولات از طریق تحقیق و ترویج، بهبود حاصلات، کاهش ضایعات، ارزش افزایی و بازاریابی میباشد.

اهداف عمده سکتور باغداری:

عبارت از انکشاف عمودی و افقی محصولات باغی به اساس تحقیق، بهبود سطح حاصل دهی، معیاری سازی، اعمار تاسیسات و زیر بناهای مهم، و انکشاف بازار میباشد. در گذشته ها روی اصل مثلث تحقیق، ترویج و تولید بیشتر تمرکز صورت میگرفت، اما بعد چهارمی آن که بخش مارکیت است مورد توجه چندانی قرار نگرفته است. بناء تاکید و تمرکز روی موضوع مارکیت و فروش که اصل چهارم که همان موضوع دریافت مارکیت و صادرات است نیز توجه صورت گیرد.

تحلیل وضعیت:

در دهه 1970 باغداری افغانستان رقیب موفق در مارکیت جهانی به حساب میرفت (سهم افغانستان در مارکیت جهانی کشمش اضافه تر از 20 فیصد بود. تخنیک های تولید و مارکیتینگ محصولات باغداری در افغانستان برای چندین دهه تغیر نکرده، از اینرو، متاسفانه هیچ راه کار برای افزایش سطح تولید و بلند بردن سطح کیفیت که بتواند در مارکیت های جهانی رقابت نماید وجود ندارد یا فرصت بدیل بسیار کم برای افزایش ارزش وجود دارد.

توسعه باغداری با موانع مهم در سرتاسر زنجیره ارزش روبرو است. امروز، نتایج جنگ های چند دهه مشتمل بر تخریب باغات، تاکستان ها، فارم ها، سیستم عنعنوی باغداری و کمبود سرمایه گذاری تقریباً کاملاً باعث عدم دسترسی به مارکیت های بین المللی گردیده است. در سکتور زراعت و صادرات هیچ سیستم مناسب تنظیم کننده وجود ندارد. علاوه بر آن، افغانستان معلومات احصائیوی مطمئن در باره سکتور باغداری از قبیل تعداد قوریه ها، وراثتی های موجود، سطح حاصلات، ساحه تولید، تهدید و شیوع آفات و امراض، و معلومات جدید در باره مارکیت داخلی و خارجی در دسترس ندارد. معلومات کافی در مورد وضعیت خاک های افغانستان وجود ندارد. معلومات در باره خواص خاک، پلان های زراعت و استعمال کود (تقویه کننده های خاک) را زیاد کمک خواهند نمود. خوشبختانه

طی تلاش های مکرر، لابراتوار خاکشناسی وزارت زراعت، آبیاری و مالداري در بادام باغ فعال گردیده، ولی با آن هم فعالیت های آن بسیار محدود و به سطح کشور ناچیز میباشد.

انکشاف باغداری شدیداً توسط تسهیلات زیر بنایی مناسب برای ذخیره سازی، پروسس، انتقال و سهولت های مارکیتینگ بطی گردیده است. همچنان عدم پایداری محصولات، ستندرد کیفیت و سرتیفیکیشن توسعه باغداری را به چالش های جدید مارکیتینگ مواجه ساخته است. انکشاف سکتور باغداری با موانع شدید عدم موجودیت زیربناهای مناسب برای ذخیره سازی، پروسس، انتقال و تسهیلات مارکیتینگ نیز مواجه میباشد.

در سطح باغ، ظرفیت های تخنیکي و اداره که مستقیماً ظرفیت عیار نمودن تولید مطابق تقاضا مارکیت را متاثر میسازد، اکثراً ضعیف میباشد. این محدودیت ها در حال که کوشش ها جریان دارد تا افغانستان دوباره داخل مارکیت های بین المللی شود، اشکار میشوند. طوریکه در بالا یادآوری گردید، معیار های بین المللی حفظ الصحه وی و پروسیجرهای فیتو سنتیشن (Phyto-sanitation) به طور عموم بسیار جدی اند و در تعداد زیاد مارکیت ها تطبیق قوانین را میطلبد، جای که بیشتر از 40 سال قبل افغانستان موفق بود. علاوه بر آن، دسترسی به مواد ضروری از قبیل کودها، آفتکشهای با کیفیت، سامان آلات و ماشینری برای تعداد زیاد تولید کننده گان مشکل میباشد. دسترسی به کریدت (قرضه ها)، بخصوص طوریکه قبلاً نیز ذکر شد به چالش ها افزوده است.

از طرف دیگر، سکتور باغداری افغانستان، بخصوص سکتور های فرعی (انار، پسته، انگور، بادام، زردالو، سیب، تربوز و خربوزه، کچالو، پیاز و بادنجان رومی) دارای فرصت های بسیار امید بخش برای انکشاف میباشد. محصولات باغداری از جمله محصولات دارای ارزش بالا میباشد. در صورت که این بخش به شکل درست آن مدیریت گردد، عاید میوه جات و مغز باب برای دهاقین میتواند به آسانی از عاید کشت غیر قانونی کوکنار بیشتر باشد. فرصت های امید وار کننده برای سکتور باغداری افغانستان بر مبنای این حقیقت استوار است که افغانستان به طور عموم دارای اقلیم مناسب برای تولید میوه جات است از اینرو، سکتور باغداری یگانه بخش است که برتری بینظیر رقابتی کشور را تشکیل میدهد. شرایط متنوع اقلیمی کشور فرصت کشت انواع مختلف محصولات باغداری را در اوقات مختلف سال فراهم ساخته است. به این منظور تولید محصولات باغداری در فصل های مختلف سال زمینه را برای صادرات به ممالک همسایه که در عین فصل تولید ندارد فراهم ساخته است. همچنان افغانستان دارای تعداد زیاد وراثتی های بینظیر میوه جات و مغز بات اند که در صورت اداره مناسب و مراعات نمودن معیار های کنترول و کیفیت میتواند موفق عالی در مارکیت های مناسب به دست آورند. انگور تازه، کشمش، بادام، انار، پسته، زردالو تازه و خشک در حال حاضر از جمله محصولات مهم و استراتژیک میباشد. برعلاوه، بعضی از محصولات مانند آلو بالو، گیلاس و محصولات خاندان ستروس دارای ظرفیت بالقوه در آینده نزدیک هم برای رفع نیازمندی های داخلی و هم بمنظور صادرات یک فرصت خوب به شمار میرود. با حمایه خدمات ترویجی و توسعهی مناسب، توقع میرود که سکتور خصوصی رهبری عصری نمودن صنعت باغداری افغانستان را به عهده گیرد.

در حال حاضر منابع مالی مشخص از جانب دولت و دونهای خارجی، سکتور خصوصی و دیگر بخش های ذیدخل وجود ندارد. برای حفظ و به دست آوردن بودجه ارگان های کمک کننده دو چالش عمده وجود دارد: ارائه طرح ها و برنامه های واضح، دارای اهداف متمرکز و استفاده به معقول بودجه تا حد ممکن به طور موثر.

چالش ها و مشکلات سکتور باغداری در افغانستان:

افغانستان بعضی از بهترین میوه های جهان را تولید میکند، هند و پاکستان منحصراً مارکیت های بزرگ صادراتی افغانستان به شمار میروند. با آنهم عدم موجودیت زیربنا زنجیر ارزش، سیستم ذخیره خانه های سرد و عدم موجودیت امکانات معیاری کردن محصولات و سرتیفیکیشن شامل شدن در مارکیت های جدید را به چالش مواجه ساخته است. تحلیل و تجزیه وضعیت به طور واضح نشان میدهد که تولیدات ابتدایی مزرعه باید افزایش یابد و ضایعات بعد از برداشت حاصل باید کاهش یابد. در این زمینه چالش های کلیدی برای سکتور باغداری قرار ذیل تشخیص و شناسایی گردیده اند:

1. تحقیقات اساسی و توافقی: تحقیق مسئولیت انسیتیوت تحقیقات زراعتی افغانستان میباشد، اما فعلاً ظرفیت آن کم است. جهت حمایه سکتور تولیدی باغداری، تحقیقات باید بر اساس نیازمندی و مشکلات موجود صورت گیرد. انکشاف تحقیقات توافقی متمرکز بالای وراثتی ها، پایه های مادری کلونل، توافق بالای وراثتی های بادام و زردالو دیر گل، مهم میباشد. بالای وراثتی های سبزیجات تحقیقات ناچیز صورت گرفت است. آغاز پروگرام های تحقیقی در باره بعضی انواع سبزیجات مهم کشور ضروری میباشد. ابتکارات که وراثتی های سایر میوه جات و سبزیجات که برای شرایط اقلیمی مناسب اند را تشویق نمایند، ضروری میباشد.

2. پایه های مادری نهال های خشک (تخمی)، وراثتی های ضعیف و شیوع آفات مشکلات اند در محصولات باغداری: معرفی و تشویق پایه مادری کلونل، انتخاب وراثتی های مطابق مارکیت و تنظیم تلفیقی آفات شاید تولید را همراه با اصلاح کیفیت افزایش دهد. ظاهراً در حقیقت یکسان بودن دیده نمیشود زیرا یک تعداد وراثتی ها استعمال گردیده اند، بطور مثال تعداد زیاد انواع چارمغز، بعضی وراثتی های بادام و سایر میوه جات خسته سنگی بدون پیوند تکثیر گردیده اند.

3. موجودیت محدود وراثتی های سبزیجات و عدم موجودیت تحقیقات تطبیقی که فرصت های بازاریابی و مارکتینگ را توسعه دهد: وراثتی های اصلاح شده، تحقیقات تطبیقی و تولید خارج از فصل نمویی باعث افزایش تولید و کیفیت خواهد گردید. هیچ پروگرام برای آزمایش کردن و تصفیه کردن وراثتی ها و هیچ نوع کنترل کیفیت تخم سبزیجات مهم وجود ندارد. سیستم رسمی تولید تخم (انسیتیوت تحقیقات زراعتی افغانستان، تصدی های تخم های اصلاح شده، کمپنی های خصوصی) مقدار کافی تخم های سبزیجات را تولید نمیکند. از اینرو، باید در تولید تخم سبزیجات تمرکز صورت گیرد و واردات تخم های سبزیجات، بخصوص تخم های هایبرید باید کنترل شود.

4. اداره ضعیف باغات/تاکستان ها و حاصلات پائین: به طور عموم، انجام فعالیت های باغداری در افغانستان تغییر قابل ملاحظه نکرده اند. حاصلدهی باغات و تاکستان ها عموماً پائین است، کیفیت و حاصل به خاطر عملیات ضعیف زراعتی، وراثتی ضعیف، پایه های مادری نهالها ی خشک، کنترل غیر مناسب آفات و غیره بسیار پائین است.

5. زمینداری خورد و باغهای خورد تجارتي: بسیاری از باغات و تاکستان های افغانستان عنعنوی بود و توسط تکنالوجی از کار افتاده و کهنه صورت میگیرد. از طرف دیگر، مزرعه ها و زمینداری کوچک زارعین کشور را کمتر قابل رقابت ساخته و میکانیزه شدن و مواد زراعتی عصری را متحمل شده نمیتوانند. دهاقین باید تشویق شوند که در قسمت ضروریات مشترک شان کوپراتیف ها را تاسیس نمایند تا آنها را قادر به رقابت کردن در مارکیت های داخلی و بین المللی بسازند. تعداد زیاد باغ ها هنوز هم دارای انواع مخلوط میوه جات بوده که در اوقات متفاوت بدون در نظر داشت کدام پلاننگداری غرس گردیده اند. باغ های تجارتي کامل هنوز هم در افغانستان غیر معمول میباشد.

6. عدم موجودیت پایداری و کیفیت متفاوت محصول: نسبت عدم موجودیت باغ های تجارتي ، عدم موجودیت سیستم تماس و ارتباط دهاقین و عدم موجودیت عملیات زراعتی خوب و قابل تطبیق، تولید پایدار نیست و محصولات از نظر کمیت و کیفیت متجانس نیستند.

7. عدم موجودیت برق: برق برای بسیاری فعالیت های باغداری به شمول واتر پمپ آبیاری، گرم کردن، پروسس کردن، سرد کردن قبل و ذخیره خانه های سرد به شمول فابریکه های پروسس مواد زراعتی ضروری میباشد. در حال حاضر عرضه برق کافی نیست و کمک کردن به کارباریان در قسمت تهیه برق جهت پیشبرد کار و بار آنها ضروری میباشد.

8. اداره آب: آب یکی از عوامل بسیار محدود کننده محصولات باغداری و محصولات دارای کیفیت خوب میباشدند. در بسیاری موقعیت ها طرح و تدابیر آب خارج از فارم در نظر گرفته میشود ، زیرا احیا و ساختمان سیستم های آبیاری هنوز هم بسیار بطلی به پش میروود و جمع آوری و ذخیره آب کافی نمیباشد. اداره ضعیف سیستم های آب، موجودیت آب را محدود میسازد. اداره آب در فارم مانند استعمال تکنالوجی موثر ارزان قیمت (آبیاری قطره یی) و اداره آن ضروری میباشد. این چالش در قدم اول از طریق عملیات خوب زراعتی رویدست گرفته خواهد شد.

9. عدم معلومات کافی در باره خاک: معلومات در باره خواص خاک تولید ابتدایی محصولات باغداری و غیره بسیار زیاد کمک خواهند نمود، اما متاسفانه دانش دهاقین در باره خاک و کود مشکل است که باید به آن پرداخت. لابراتوار خاکشناسی فعلی در بادام باغ ظرفیت ارائه خدمات را به سطح کشور ندارد. اقلآ معلومات در باره عناصر زیاد مصرف برای ترتیب و تنظیم پلان موثر تقویه خاک اساسی میباشد.

10. عدم موجودیت معلومات در باره تشخیص آفات و تنظیم تلفیقی آفات: استعمال مواد کیمیاوی از طریق کاربرد تخنیک تنظیم تلفیقی آفات (IPM) درست تنظیم نمیشود. معلومات کافی در باره بیولوجی آفات و امراض زارعین را قادر میسازد که آفات و امراض را با استفاده از روش های کنترل توسط مواد طبیعی به طور بهتر کنترل نمایند. پروگرام نظارت و مراقبت از آفات و امراض غیر موثر است و کیفیت مواد کیمیاوی زراعتی بدون کنترل و مقررات قناعت بخش نمیباشد.

11. عدم آگاهی در داخل وزارت زراعت، آبیاری و مالرداری از کلکسیون ملی: عدم آگاهی در داخل وزارت زراعت، آبیاری و مالرداری از پروسیجرهای وراثتی های میوه جات و مغز باب کولکسیون ملی (NC) افغانستان که در شش مرکز انکشاف باغداری چندین ساله موقعیت دارد و عدم آگاهی از رجستر کلکسیون ملی مشکل است که باید به آن پرداخته شود. کلکسیون ملی منحیث نسل گیرنده (بریدر) مواد زراعی برای میوه جات عمل نموده (PHDCs) ، و ظرفیت ریاست باغداری و انستیتوت تحقیقات زراعتی افغانستان که برای به عهده گرفتن مسئولیت کلکسیون ملی ضروری است، را تقویت میکند. آگاهی غیر کافی در باره اهمیت و نقش شش مرکز انکشاف باغداری و کلکسیون ملی منحیث کلکسیون زنده که به انکشاف و تجدید ضرورت دارند معضله است که باید در نظر گرفته شود.

12. لابراتوار بیوتکنالوجی نباتی خوب مجهز نیست: سکتور هارتیکلچر برای تولید بالا و حاصلدهی به مواد زراعی سالم و تصدیق شده ضرورت دارد. برای آزمایش کردن مواد زراعی و مایکرو-تکثیر لابراتوار خوب مجهز بیوتکنالوجی نباتی ضروری میباشد.

13. عرضه محدود، قیمت بالا مواد و خدمات باکیفیت: هیچ میکانیسم آزمایش کردن عوامل تولید باغداری (از قبیل کود و اجزای فعال آفتکش ها) وجود ندارد و هیچ زنجیره مصئون عرضه همراه با سرتیفیکیشن منشا آن و کنترل کیفیت موجود نیست. کیفیت فزیکي مواد به طور تدریجی بهبود می یابد، اما وقت مناسب و دسترسی به آن که برای اصلاح محصولات زراعتی، بخصوص متنوع ساختن و اختصاصی ساختن محصولات دارای ارزش بلند ضروری است هنوز هم منحصی مانع باقیمانده است. عرضه مصئون زنجیر مواد همراه با سرتیفیکیشن منشا آن و کنترل کیفیت ضروری میباشند. پلانگذاری عرضه باید اصلاح شود تا این روند منفی از بین برود، پیشبینی میشود که کوپراتیف ها و انجمن های دهاقین میتواند نقش مهم را در این مورد بازی نمایند.

14. عدم موجودیت ماشین الات و وسایل باغداری مناسب: عدم موجودیت ماشینری و وسایل عصری در سکتور زراعت مشکلات عمده میباشند. دهاقین هنوز هم با ماشینری عصری در سکتور باغداری آشنایی ندارند. ماشینری و سامان آلات وارد شده باید دارای سرتیفیکیشن تأیید شده توسط معیار های بین المللی و افغانستان باشند.

15. خدمات ترویجی عامه (ترویج، تحقیقات تطبیقی، خدمات میترولوجیکی) غیر کافی و ضعیف میباشند: مامورین ترویج از ضعف دانش و عدم موجودیت تسهیلات ترانسپورتی رنج میبرند. خدمات ترویجی باید معلومات دهاقین را در مورد تولید، اداره تنظیم تلفیقآفات، پروسس کردن و مارکتینگ بالا ببرد. وزارت زراعت، آبیاری و مالداري باید خدمات کافی ترویج و تحقیقات تطبیقی را برای دهاقین فراهم سازد تا تولید و کیفیت محصولات را اصلاح نمایند. مواد تربیوی مناسب باید برای دهاقین تهیه گردند. مشارکت سکتور خصوصی و عامه باید به وجود آید تا خدمات موجود برای دهاقین را به حد اعظمی آن برساند.

16. راه های ارتباطی و سرک های ناهموار: در حال حاضر، سرک های قسمت های زیاد افغانستان خراب است و دسترسی به آنها مشکل است. سرک های خراب، ساعت ها یا روز ها منزل بالای سرک معنی کوبیدن و تخریب میوه جات و سبزیجات را میدهد. در این حالت زارعین باید از کشت اکثریت میوه جات و سبزیجات تازه که تاب این حالات خراب را ندارند برای مارکتینگ صرفنظرکنند. در عوض، زارعین باید در باره محصولات مقاوم از قبیل انار، بادام، چارمغز، پسته یا زردالو و انگور برای مقاصد خشک کردن فکر کنند. زارعین میوه های تازه که به سرک های خوب و مارکیت های عمده دسترسی دارند میتوانند در باره مارکیت مواد تازه فکر نمایند. انتخاب وراثتی برای مارکیت تازه بسیار مهم است، به خاطر اینکه وراثتی عامل مهم تعیین کردن وقت پخته شدن و آماده شدن برای فروش است.

17. عدم موجودیت قرضه و خدمات مالی: موجودیت قرضه غیر کافی، عدم موجودیت خدمات مالی گسترده برای دهاقین هنوز هم مانع عمده در راه بهبود تولید، حاصلدهی، پروسس و مارکتینگ میباشند. فراهم نمودن قرضه های طویل المدت مطابق به شرایط اسلامی ضروری میباشند.

18. عدم موجودیت معلومات در باره سکتور باغداری: ارقام اساسی غیر کافی، داتا بیس و احصائیه ملی در باره سکتور باغداری داخلی و تجارت منطقوی قابل اعتماد نیست. جمع آوری ارقام درباره فعالیت های اقتصادی سکتور باغداری و به طور وسیع در فعالیت های زراعتی یک دستاورد عمده خواهد بود.

20. عدم موجودیت معلومات مارکیت: معلومات دقیق و به وقت در باره قیمت های مارکیت (داخلی و بین المللی)، پلانگذاری تولید، ذخیره، پروسس کردن و مارکیتینگ محصولات، اساس برای تصمیم گیری در باره فعالیت های مناسب ضروری است. عدم موجودیت نظارت مرکزی از مشکلات مهم به حساب می رود.

21. تجارت داخلی محصولات باغداری برای کسانیکه در زنجیر ارزش باغداری کار میکنند منبع مهم معیشت میباشد: مارکیت های محلی میتوانند مقادیر زیاد محصولات که در محل تولید گردیده اند را جذب نمایند. به طور مثال محصول ستروس با وجود سطح بلند واردات، هنوز هم برای افزایش تولیدات داخلی فرصت ها موجود است. همچنان، از طریق تاسیس سهولت های سردخانه و تولیدات دارای کیفیت عالی، میوه جات و سبزیجات افغانستان نسبت به محصولات وارداتی مارکیت خوبتر خواهد داشت.

22. عدم موجودیت سیستم برای ستندرد و سرتیفیکیشن کیفیت: صادر کننده گان افغانی در عملیه های خوب زراعتی (GAP) سرتیفیکیشن جهانی ندارند. استعمال میتودولوجی عملیه های خوب زراعتی، تولید کننده های افغانی را کمک خواهند نمود که در مارکیت های جهانی و اتحادیه اروپا و بعضی مارکیت های دارای ارزش بالا در آسیا را پیدا کنند، جایکه سرتیفیکیشن برای محصولات غذایی ضروری است. به همین ترتیب، کارگاه های بسته بندی داخل کشور اکثرا ضروریات مناسب که در تحلیل خطر نقاط کنترل جدی (HACCP) تشریح گردیده اند، را ندارند. عدم موجودیت عملیه های خوب زراعتی (GAP) و طریقه های تحلیل خطر نقاط کنترل جدی (HACCP) و در نتیجه سرتیفیکیشن ها، تنها عاید تجار را متاثر نمیسازد، بلکه عاید دهاقین برای معیشت خوب متکی به همین صادرات میباشد را نیز متاثر میسازد.

23. عدم موجودیت محصولات معیاری و ستندرد های کیفیت: عدم موجودیت سیستم ملی کنترل کیفیت مبنی بر لابراتوارهای معتبر مواد غذایی همراه با تکنیشن ها که میتودها و معیار های بین المللی به کارانداخته بتوانند این امر را غیر ممکن ساخته که سلامتی و مصئونیت محصولات کشور را که در تعداد زیاد ممالک ضروری است، تعیین نماید. عدم موجودیت معیارهای کیفیت باعث تولیدات با کیفیت پایین و ضایعات زیاد بعد از برداشت حاصل میشوند.

24. سیستم های از کار افتاده و مقررات نا کافی و کهنه: برای پیشرفت و جلب سرمایه لازم برای صنایع، چوکات قانونی و مقررات که مصئونیت و سلامت محصولات را تقویه نماید، سرتیفیکیشن برای صادرات، انکشاف درجه بندی و معیار ها، و تاسیس نهاد های ملی مارکیتینگ باید موجود و تطبیق گردند. این یکی از موانع عمده در راه کسب عضویت در سازمان تجارت جهانی (WTO) میباشد.

25. صنعت پروسس کردن در کشور خوب انکشاف نکرده است: ارزش محصولات پروسس شده معمولاً نسبت به مواد خام غیر پروسس شده به مراتب بیشتر میباشد. فرصت های زیاد وجود دارند که به ارزش محصولات خام افزوده شود و ضایعات در هنگام انتقال توسط پروسس و بسته بندی در افغانستان کاهش یابند. طوری که یاد آوری تذکر یافت، موجودیت ماشینری کهنه و عدم موجودیت سرمایه گذاری افغانستان را در حالت پائین از لحاظ تکنالوجی قرار داده است.

26. روش های عنعنوی تولید، عدم موجودیت ارزش افزایی بعد از برداشت حاصل و عدم دسترسی به معلومات بازار و مارکیت عامل کلیدی محدود کننده عاید باغدار و صادرات محصولات زراعتی در کشور میباشد. توجه به نیازمندی ها توسط زیربنا اساسی تجارت زراعتی تغییر عمده را در سکتور زراعت افغانستان به وجود خواهد آورد. احداث پارک های زراعت صنعتی میتواند سرمایه گذاری در

زیربنای زراعت در مشارکت با سکتور خصوصی و عامه در تهیه منابع تأمین مواد ضروری زراعتی برای دهاقین و تجار که زمینه دسترسی به محصولات، خدمات و معلومات بازار را فراهم می نماید، را تشویق نماید.

27. عدم موجودیت زیربناها معیارهای فرعی پروسس کردن، ذخیره سازی، سورت کردن، پاک کردن/حفظ الصحه، بسته بندی، مارکتینگ، تسهیلات ترانسپورتیشن: کمبود کارگاه های بسته بندی و تسهیلات سرد خانه ها و همچنان لاری های (یخچالدار) که معیار های مارکیت های بین المللی را در انتخاب، درجه بندی و بسته بندی پوره کرده بتواند مانع دیگر است فرا راه صادرات افغانستان. بسته بندی هم میتواند ارزش محصولات را افزایش و ضایعات را کاهش دهد. پروسیجر های بطی و عدم موجودیت ذخیره خانه ها در گمرکات افغانستان در اثنای صادرات، ضایعات بعد از برداشت حاصل را افزایش میدهد.

28. فعالیت های غیر هماهنگ و غیر متوازن در انکشاف فعالیت های سکتور باغداری: هماهنگ ساختن فعالیت های جاری (جلوگیری از تکرار/تقویت پروگرام های موجود) ضروری میباشد. همکاری بین جوانب دیدخل و دینفع مربوطه بسیار ناکافی و ضعیف است. به منظور تقویت سکتور باغداری، همکاری و هماهنگی جوانب دیدخل ضروری است. تقویت همکاری و هماهنگی بین ریاست باغداری، انستیتیوت تحقیقات زراعتی افغانستان، ریاست توسعه و ترویج در مورد بودجه پروژه های غیره اختیاری باغداری ضروری میباشد. در حقیقت در ده سال اخر هیچ کوشش در جهت هماهنگی توسط جوانب دیدخل جهت احیا مارکیت های صادراتی صورت نگرفته است.

فعالیت ها و دست آورد های ریاست توسعه باغداری طی در سال 1401:

1. ایجاد یک تیم تخنیکی به سطح ریاست توسعه باغداری، که متشکل از 10 نفر اعضای از متخصصین بوده، که در چارچوب یک لایحه وظایف مشخص به بمنظور تسریع روند فعالیت های تخنیکی و انسجام بهتر امورات تحت رهبری ریاست.
2. هماهنگی با پروژه های سکتور غیر اختیاری سکتور باغداری در قسمت شریک سازی گزارش سال گذشته و پلان مالی سال 1400 و هم چنان سهم گیری متخصصین این ریاست در قسمت طرح، تدوین و تطبیق فعالیت های شان با ریاست های نامبرده.
3. توزیع 35000 اصله نهال مثمر اصلاح شده مختلف النوع کمکی از طرف مؤسسه محترم (IHH) کشور ترکیه در 13 ولایت کشور.
4. توزیع 20000 اصله نهال مثمر اصلاح شده مختلف النوع کمکی از طرف مؤسسه محترم (TIKA) کشور ترکیه در 13 ولایت کشور.
5. ترتیب مسوده طرزالعمل تنظیم واعمار کشمش خانه ها.
6. ترتیب مسوده طرح کمپلیکس های زراعتی برای 7 منابع آبی به سطح کشور.
7. تهیه و ترتیب مسوده طرح ابتدای بند کمال خان در بخش باغداری، که در این طرح 25000 هزار هکتار باغات میوه جات از قبیل (خرما، عناب، انار، بادام، پسته و انگور)، و در بخش تولید سبزیجات در ساحه 750 هکتار زمین که شامل محصولات (خربوزه، تربوز و اعمار گرین هاوس ها) را احتوا مینماید. و همچنان بخش اعمار مراکز پروسس میوه جات و سبزیجات.
8. تهیه و ترتیب بسته های معلوماتی اعمار مراکز پروسس، بسته بندی و ذخیره میوه جات تازه و خشک برای (انگور، بادام، زردآلو و انجیر) که بخش های اعمار و نصب فابریکه ها و ایجاد مراکز پروسس و بسته بندی به تعداد 6 ساختمان مرکز

- پروفسس کشمش، 6 ساختمان مرکز پروفسس بادام، 6 ساختمان مرکز پروفسس زردالو و شکرپاره و 6 ساختمان مرکز پروفسس برای انجیر نیز میباشد.
9. تهیه و ترتیب 16 پروفایل میوه جات مختلف به لسان دری و پشتو.
 10. تهیه بسته آموزشی نباتات فالیزی، آلو بخارا، کوپراتیف های باغداری و بازار یابی محصولات باغداری.
 11. تکثیر تعداد (2638) قلمه گل های مختلف النوع در گل خانه مرکزی و گل خانه های فارم تحقیقاتی بادام باغ.
 12. حفظ و مراقبت (4042) گل و بنه های زینتی در گل خانه مرکزی وزارت زراعت و فارم بادام باغ.
 13. ترتیب و تنظیم طرزالعمل گلپروزی (گل و بنه های زنتی)
 14. توزیع بسته های کمکی 895 کیلو گرام تخمیانہ جات اصلاح شده سبزیجات مختلف النوع که شامل 12 نوع سبزیجات از قبیل (بادنجان رومی دو نوع، فاصلیه، مرچ دو نوع، بامیه، بادنجان سیاه، کدو، بادرنگ، گندنه، پالک و ملی سرخک) به 16 ولایت کشور.
 15. توزیع 49631 کیلو گرام تخم های مختلف النوع سبزیجات 1401
 16. تهیه و ترتیب مسوده طرح نباتات خربوزه و تربوز که این طرح حاوی تولید، بسته بندی، پروفسس و بازاریابی محصولات نامبرده بوده و شامل ولایات هرات، هلمند، فراه، بلخ، کندز و بغلان میباشد.
 17. ترتیب طرزالعمل تنظیم و اعمار سبزیخانه ها.
 18. تهیه و ترتیب 14 پروفایل سبزیجات به لسان دری و پشتو.
 19. تهیه و ترتیب مسوده طرح گرین هاوس ها که جهت تولید سبزیجات در فصول سال یک محیط مناسب و مساعد می باشد آماده گردیده است.
 20. تهیه بسته مواد آموزشی راجع به کشت سبزیجات.
 21. کشت، پرورش و ترویج سبزیجات در داخل 2 باب گل خانه مرکز وزارت.
 22. انجام مصاحبات کارمندان با رادیو تلویزیون ملی و دیگر رسانه ها در بخش مسائل برداشت و پس از برداشت محصولات باغداری سبزیجات.
 23. جمع آوری گزارش توزیع تخمیانہ جات کمکی کشور ترکیه از ولایات مختلف.
 24. ترتیب طرح احداث باغات تجارتي خرما (40 هکتار).
 25. ترتیب طرح تولید، پروفسس، بسته بندی و بازاریابی عناب (700 هکتار).
 26. ترتیب طرح تولید، پروفسس، بسته بندی و بازاریابی آلوبخارا (830 هکتار).
 27. بترتیب طرح تولید، پروفسس و بازاریابی شکرپاره و زردالو (1000 هکتار).
 28. ترتیب طرح ملی تولید، پروفسس، بسته بندی و بازاریابی بادام (روند امکان سنجی) در ساحه 7425 هکتار و احداث 45 قوریه آن در 22 ولایت کشور.
 29. طرح ملی انکشاف صنعت ستروس.

30. طرح ملی تولید، پروسس، بسته بندی و بازاریابی انجیر.
31. طرح ملی تولید، پروسس، بسته بندی و بازاریابی انگور و کشمش.
32. طرح ملی انکشاف صنعت کچالو.
33. طرح تنظیم و بازاریابی تربور و خربوزه.
34. ترتیب و نه‌ای سازی 35 پروپوزل (کانسپت نوت) ابتدایی به لسان انگلیسی.
35. ترتیب و ارایه 4 کانسپت نوت برای جلب همکاری های کشور دوست ایران.
36. ترتیب و ارایه 7 کانسپت نوت برای جلب همکاری های کشور جمهوری چین.
37. تنظیم گلخانه عصری نمایشی گل و بته های زینتی در مرکز وزارت.
38. تولید سبزیجات در یک باب گلخانه کوچک برای امنیت غذایی اطفال کودکستان.
39. حفظ و مراقبت گلخانه تکثیریی، تولیدی و ترویجی در فارم تحقیقاتی بادام باغ.

خلص فعالیت های ریاست توسعه باغداری طی سال ۱۴۰۱:

1. توزیع ۵۸۰۰۰ نهال مثمر مختلف النوع در ۱۳ ولایت برای ۵۸۰ باغدار.
2. توزیع ۸۹۵ کیلو تخم ۱۲ نوع سبزی در ۱۲ ولایت برای ۴۹۵۰ باغدار .
3. تکثیر ۲۶۳۸ قلمه گل بته های زینتی مختلف النوع در مرکز و فارم تحقیقاتی وزارت .
4. توزیع ۴۴۰ گلدان گل برای تزیین دفاتر مرکز و واحدهای حمایوی وزارت .
5. ترتیب مسوده ۲ طرزاعمل کشمش خانه و گرین هاووس برای تنظیم امور مربوطه .
6. ترتیب و ارسال سه پروپوزل در بخش های میوه جات، سبزیجات و ارتقاء ظرفیت به موسسه IHH ترکی (در این بخش از جانب دونر موافقت نیز صورت گرفته است) .
7. ترتیب ۲۱ بسته آموزشی برای محصولات مختلف باغداری .
8. ترتیب ۳۰ پروفایل معلوماتی برای میوه جات و سبزیجات .
9. تدویر نمایشگاه خزانی زراعتی و باغداری در نمایشگاه زراعتی بادام باغ .
10. ترتیب ۷ پروپوزل برای جلب کمک های کشور چین، ۴ پروپوزل برای جلب کمک های ایران، و یک پروپوزل برای جلب کمک های کشور ازبکستان .

11. حفظ، مراقبت و نگهداری ۴۰۵۰ گل و بته های زینتی به منظور تزینی و تحقیقی در فارم تحقیقاتی بادام باغ .
12. ترتیب پلان تطبیقی در دو بخش (میوه جات، سبزیجات) عمده باغداری برای طرح خودکفایی برای زمین های که در ۷ زون در اطراف منابع آبی قرار دارد.

پیشنهادات و راه حل:

1. تغییر روش باغداری سنتی به روش پیشرفته و معیاری
2. تولید به اساس تقاضای مارکیت های داخلی، منطقوی و بین المللی
3. ادغام ادارات موازی در بخش باغداری تحت چتر باغداری
4. از حاشیه کشیدن ریاست باغداری، و قرار گرفتن آن در راس سکتور باغداری.
5. بلند بردن کمیت و کیفیت خدمات ترویجی در سراسر کشور.
6. ایجاد مراکز تحقیقی و ترویجی باغداری در مراکز ولسوالی ها
7. تفویض صلاحیت و تامین امکانات مالی و تاسیسی در بخش باغداری.
8. تخصیص بودجه برای پروژه های انکشافی ملی که طرح شان قبلاً نهایی و منظور گردیده است.
9. دخیل ساختن تمام پروژه های باغداری تحت چتر ریاست باغداری
10. تقویت روابط با تحقیقات، حفاظه، خاکشناسی، تخم های بذری، و..
11. به راه انداختن سروی سرتاسر باغداری و تقویت قوانین، مقررره ها، طرز العمل ها، و..
12. ایجاد مراکز تحقیقی و ترویجی باغداری در مراکز ولسوالی ها.
13. ایجاد مدل و سیستم ترویجی پاسخگو و قابل عملی بودن.
14. تامین به موقع عوامل تولید (بذر، نهال، کود کیمیاوی و حیوانی، ادویه جات و..) با کیفیت، اصلاح و تصدیق شده
15. احداث باغات محصولات استراتیژیک (فارم های بزرگ تجارتي) با قرار داد طویل المدت با سکتور خصوصی.
16. سرمایه گذاری بالای احداث باغات للمی (پسته، بادام، زیتوان و خرما).
17. تاسیس باغات تجارتي ستروس خصوصاً در ولایات شرقی.
18. احداث باغات به سیستم آبیاری قطره یی.
19. تاسیس گلخانه های تجارتي برای سبزیجات خارج از فصل در ولایات گرمسیر.

20. اعمار تاسیسات (مراکز پروسس، سرد خانه، کشمش خانه ها، سایه خانه ها، و ذخیره خانه و..)
21. تاسیس مراکز پروسس گل ها و احداث قوریه جات گل و بته های زینتی با سهولیت های گلخانه یی.
22. اعمار فابریکه های پروسس میوه جات، سبزیجات.
23. ارتقاء ظرفیت کوتاه و وطویل الممدت در بخش های قبل وبعد از برداشت محصولات باغداری در خارج از کشور.
24. ایجاد لابراتوار های کنترول کیفیت میوه جات و سبزیجات
25. ایجاد نام تجارتي (Brand) برای محصولات (انگور، سیب، زردالو، گیلاس، انار، کشمش، کشته، بادام، پسته، انجیر خشک، پیاز، کچالو) استراتیژیک باغداری.
26. افزایش تعرفه بالای محصولات وارداتی در اثنای فصل تولید محلی، در صورتیکه خلاف قانون سازمان جهانی تجارت نباشد.